

„MUNKAHELYI EGÉSZSÉG ÉS BIZTONSÁG ERŐSÍTÉSE A BÁNYÁSZAT, KŐFEJTÉS
ÁGAZATBAN” GINOP-5.3.4-16-2016 PROJEKT

2. Hírlevél

2017. november

Munkavédelmi projekt a bányászat és kőfejtés ágazatban – megjelent a projekt keretében elkészített kiadvány!

Megjelent a GINOP-5.3.4-16-2016-00009 projekt keretében elkészített
**„Munkavédelmi és munkaegészségügyi kockázatok és megoldások a bányászat és kőfejtés
ágazatban Jó példák”**
kiadvány

A kiadvány szerzői a projektben résztvevő és az ágazatban munkálkodó munkavédelmi és
munkaegészségügyi szakemberek, szakmai megvalósítók, **Dr. Borodi Judit Böhm Balázs, Dr.
Dovrtel Gusztáv, Dr. Horn János, Dr. Izsó István, Lukucza György és Dr. Szabados Gábor,
valamint Szabó Tibor (szerkesztő).**

„Munkavédelmi és munkaegészségügyi kockázatok és megoldások a bányászat és kőfejtés
ágazatban Jó példák” c. kiadvány nemcsak nyomtatásban jelent meg, hanem letölthető a BDSZ által
elkészített projekthonlapról.

Az érdeklődők a kiadványt következő linken érhetik el:

http://ginop.banyasz.hu/images/GINOP_JO_PELDAK_NYOMDABA_BDSZ.pdf

Mi a kiadvány célja?

A könyv tervezett célja „a „B” Bányászat és kőfejtés nemzetgazdasági ágazatban, a felszíni ásványi
nyersanyag-kitermelő iparban különösen nagy veszélynek kitétt dolgozó munkavállalók
biztonságának és egészségvédelmének javítása: a munkaadók és a munkavállalók képviselőinek
(munkavédelmi képviselők és szakszervezeti bizalmiak) tájékoztatása az Észak-Magyarországi és a
Közép-Dunántúli régióban, különös figyelemmel a Mátrai Erőmű Zrt.-re, továbbá a térségi
kőbányászati vállalkozásokra.”

Miről szól a kiadvány?

A kiadványban a munkavédelemmel kapcsolatos legfontosabb alapelvek és jogszabályok ismertetése mellett megtaláljuk a bányászati munkahelyekre, bányaüzemre vonatkozó sajátos munkavédelmi követelményeket, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés személyi feltételeit. A kiadvány egyik fontos része az, amely a munkáltatók kötelezettségeit és jogait részletezi a munkavédelem területén.

A bányászatban és a kőfejtés ágazatban felmerülő kockázatok és veszélyforrások között találunk olyankokat, mint:

- A klimatikus viszonyok sajátosságaiából eredő veszélyforrások
- A magasban végzett munka, illetve személyek vagy tárgyak leesésének veszélyei
- A zárt terekben, illetve szűk térben végzett munka, a kényelmetlen mozdulatok vagy testhelyzet, a szellőztetés elégtelensége, az oxigénhiány
- A nem megfelelő munkahelyi világítás, illetve a változó megvilágítás
- A vízbeesés veszélye, a vízben végzett munka
- A tűz- és robbanásveszély, a túlhevülés-veszély, a szikra vagy nyílt láng
- A rendezetlen, elhanyagolt munkahely kockázatai, a megbotlás-, elcsúszás- vagy elesésveszély
- A menekülési vagy mentési lehetőség akadályozottsága, mint veszélyforrás
- A kommunikáció akadályozottsága, mint kockázati tényező
- A szűkebb értelemben vett munkakörnyezet fizikai jellemzőiből és hatásaiból eredő veszélyforrások
- A munkaeszközök használatával összefüggő veszélyforrások
- A veszélyes terek elkerítésének hiánya, a védőburkolatok hiánya, a forgó-mozgó alkatrészek és veszélyes felületek, mint veszélyforrások
- A berendezések, eszközök nem megfelelő stabilitása, az anyagok és tárgyak elmozdulása mint kockázati tényező
- A gépek, járművek mozgása, mint veszélyforrás
- A biztonsági berendezések hiánya vagy hibás működése
- Az egyéni védőeszköz használatából származó többletterhelés
- A veszélyes anyagok okozta kockázatok
- Biológiai tényezők, hatások okozta veszélyforrások
- Fiziológiai, idegrendszeri és pszichoszociális tényezők, mint potenciális veszélyforrások
- Egyéb szociális, illetve szervezési jellemzők, mint potenciális veszélyforrások

Speciális, kifejezetten a bányászati tevékenységgel összefüggő veszélyforrások

- a külfejtéses rézsűk alávájása, váratlan beomlása, a közethullás vagy rézsűcsúszás veszélye
- készletdepónia vagy meddőhányó váratlan omlása
- az ily módon bekövetkező bányászati (környezeti) haváriahelyzetek elhárításának veszélyei

A kiadvány részletezi a bányászat és kőfejtés ágazatra jellemző – várható - foglalkozási megbetegedéseket is:

- Mozgásszervi rendellenességek
- Szív- és érbetegségek
- Munkahelyi zajterhelés okozta halláskárosodás
- Vibrációs ártalmak
- Légzőszervi betegségek
- Fertőzések
- Ionizáló sugárzás (radon) által okozott betegségek
- Bőrbetegségek
- Mérgezések
- Munkahelyi distressz

Fontos üzenet: „A bányászatban nagy gyakorisággal előforduló és a hosszú latencia idő miatt napjainkban is komoly problémát jelentő súlyos megbetegedések közül az azbesztózis és a szilikózis emelhető ki.”

2016-ban – mintegy a jéghegy csúcsa – 26 foglalkozási megbetegedést regisztráltak:

- 14 esetben szilikózist
- 11 esetben ionizáló sugárzás által okozott megbetegedést
- 1 esetben sziderózist
- 1 esetben csontok, ízületek, izmok, inak túlzott, illetve egyoldalú igénybevétele miatti megbetegedést

Jó gyakorlatok

A kiadvány fontos része a kockázatkezelési módszerek és prevenció, valamint az ezekkel kapcsolatos jó gyakorlatok bemutatása.

Lássunk néhány kiragadott példát:

*Felmerül pl. a **munkagépek használatából** származó veszélyek és azok csökkentése.*

„A földmunkagépek konstrukciójával összefügg azt találták, hogy a balesetek közel 80%-a kezelőfülkék megközelítését biztosító feljárókkal összefüggésben következett be (lehetővé tette a megcsúszást, vagy kialakításukban nem voltak ergonomikusak, vagy ésszerűek). „ (p. 73)

*A **gépek, berendezések karbantartása** az egyik legnagyobb baleseti kockázattal járó tevékenység.*

„Ennek legfőbb oka, hogy a javítási, karbantartási feladatok meglehetősen összetettek, valamint - leszámítva az egyszerűbb napi karbantartás körébe tartozó folyamatokat - nem minden nap végzett „rutinszerű” feladatok.

A közetek feldolgozása során jelentkező ásványi porok hatásai súlyosan egészségkárosító hatásúak. Lehetőleg minél nagyobb mértékben történő csökkentésük alapvetően fontos.

Lehetséges megoldások pl. a törő, osztályozó technológiák kiporzásának csökkentésére:

- a sziták takarása és az átadási pontok szigetelése
- nedves porlekötés
- a folyamatos elszívó rendszer kiépítése a fix technológiai elemeknél, valamint a szalagrendszer átadási pontjainál

A kiadvány teljes szövege elérhető és letölthető a következő linken:

http://ginop.banyasz.hu/images/GINOP_JO_PELDAK_NYOMDABA_BD_SZ.pdf